

TJEKLISTE TIL BRUG FOR VURDERING AF STATSSTØTTE

Når man som myndighed ønsker at yde støtte, etablere en støtteordning eller en skatteordning, skal man i design-fasen være opmærksom på, om initiativet indebærer statsstøtte og hvilken måde initiativet i givet fald kan tilrettelægges, så det er foreneligt med statsstøttereglerne.

Statsstøttesekretariatet i Erhvervsministeriet har til opgave at bistå myndigheder med en vurdering af statsstøtteaspekterne i initiativer. For at vi hurtigt og kvalificeret kan foretage en vejledende vurdering af eventuelle statsstøtteaspekter i det pågældende initiativ, bør myndigheden ved kontakt oplyse sagen ved at svare på nedenstående tjekliste-spørgsmål. Listen er ikke udtømmende, men derimod et bud på de spørgsmål, som uden tvivl er relevante for, at der kan foretages en kvalificeret vurdering af det påtænkte initiativ.

I den forbindelse vil vi opfordre myndigheden til at tage kontakt i sekretariatet i de tidlige designfaser, hvor initiativet muligvis alene er beskrevet i udkastet til regeringens lovprogram.

Det skal bemærkes, at forenelighed med Traktatens bestemmelser om statsstøtte er myndighedens eget ansvar og Statsstøttesekretariatets rådgivning er kun vejledende, eftersom alene Kommissionen er kompetent til at godkende statsstøtte. Statsstøtteudvalget og Statsstøttesekretariatet i Erhvervsministeriet er til rådighed med viden, råd og vejledning og bistår med afklaring af statsstøttespørgsmål, herunder kontakt til EU-Kommissionen.

Tjekliste til brug ved oplysning og afklaring af en statsstøttesag:

Yderligere information kan hentes på [ministeriets hjemmeside](#) og i [Statsstøttehåndbogen](#).

A) Indebærer initiativet statsstøtte?

Analysen tager udgangspunkt i TEUF art. 107, stk. 1, hvor statsstøtte defineres i seks kumulative kriterier, som skal være opfyldt for at der er tale om statsstøtte:

1. Støtten ydes ved hjælp af statsmidler

- Er der tale om anvendelse af offentlige midler og ressourcer, dvs. midler fra staten, regioner eller kommuner, eller fra et organ, der styres af en offentlig myndighed og kan midlerne dermed tilregnes den offentlige myndighed?

Det omfatter som udgangspunkt midler fra offentlige myndigheder, men det kan også omfatte midler fra eksempelvis fonde eller institutioner, som er udpeget og styret af offentlige myndigheder og som administrerer støtten.

- Offentlige midler kan tildeles i form af tilskud, rentelettende lån, garantier, indskud af kapital på gunstige vilkår, skattebegunstigelser eller afkald på en offentlig indtægt (salg til priser under markedsprisen, skatter, afgifter o.l.)

2. Støtten ydes til en modtager, der driver virksomhed (økonomisk aktivitet)

- Det vil typisk være tilfældet, hvor der er tale om en virksomhed, der opererer på et marked, hvor der afsættes varer og tjenester, og hvor virksomheden dermed er i konkurrence med andre virksomheder?
- Som hovedregel vil virksomheden modtage betaling, der som minimum dækker omkostningerne. Det er uden betydning, om der er tale om non-profit aktivitet.

3. Støtten giver modtagerne en økonomisk fordel frem for andre, som de ikke ville opnå på normale forretningsmæssige vilkår

- Det identificeres, hvem der er støttemodtagere. Hvem får direkte og indirekte fordele ved tildelingen af støtten?
- Opnår virksomheden/støttemodtager en fordel, der ikke ellers ville blive opnået på normale markedsvilkår? Eller handler den støttende myndighed som en privat investor ville have gjort ved eks. at søge et normalt udbytte, krav om rente, sikkerhed, garantipræmie eller afkast (en økonomiske markedsinvesteringsoperatør)?
 - Er der tale om krydssubsidiering, altså situationer, hvor en virksomhed overfører midler fra den ikke-konkurrence udsatte del af virksomhedens aktiviteter (fx eneret) til de aktiviteter, der er i konkurrence med andre virksomheder?
 - Er der tale om kompensation for opgaver, eksklusive eller særlige rettigheder for udførelse af offentlige tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og svarer kompensationen til nettoomkostningerne ved at levere den pågældende offentlig tjeneste?

Det er ikke kun fordele i form af kapitaltilskud eller andre direkte tilskud til en virksomhed, der betragtes som statsstøtte. Tilfælde, hvor virksomheder fritages for en afgift eller indrømmes selektive skattelettelser, anses også for økonomisk fordele.

4. Støtten er selektiv, det vil sige støtten retter sig mod visse virksomheder eller sektorer frem for andre

- Hvilke virksomheder kan opnå/opnår støtte?
- Ydes støtten til en delmængde af alle virksomheder, således at ikke alle relevante kan komme i betragtning?
- Er der et budgetloft for støtten?
- Er der tale om en udvælgelse af virksomheder efter begrænsende kriterier eller på baggrund af et (kvalificeret) skøn?
- Gives støtten efter kriterier, der er lige og objektive for alle?

- Fremstår ordningen som en undtagelse til det almindelige skatte-/afgiftssystem?
- Tildeles de virksomheder, der er omfattet af skatte-/afgiftsordningen, en fordel i forhold til de virksomheder, der ikke er omfattet?

5. Støtten forvrider eller truer med at forvride konkurrencen på markedet

- Ordningen skal blot *potentielt* true med at fordreje konkurrencen på (EU) markedet. Et kriterium, der anlægges en streng fortolkning af. Styrkes en virksomheds position, dvs., at den tildeles en fordel, antages dette at kunne forvride konkurrencen.

6. Støtten påvirker samhandlen på det indre marked

- Praksis fortolker påvirkningsbegrebet bredt, da samhandlen også anses for at være påvirket selvom den begunstigede virksomhed kun agerer på hjemmemarkedet. Det afgørende er, at den pågældende virksomhed er styrket i forhold til de andre konkurrenter på markedet.
- Størrelsen på den tildelte støtte er ikke afgørende for at det kan anses for at kunne påvirke samhandlen.
- Der kan være enkelte konkrete tilfælde hvor støtten ikke antages at påvirke samhandlen. Derfor kan det være relevant at se på: *om støttemodtageren leverer varer/tjenesteydelser i et begrænset område i en medlemsstat, om det er usandsynligt at støttemodtageren vil trække kunder fra andre medlemsstater samt om det foranstaltningen ikke vil have mere end en marginal indvirkning på grænseoverskridende investeringer eller etableringer.*

Er alle 6 kriterier kumulativt opfyldt, vil der være tale om statsstøtte efter TEUF art. 107, stk. 1.

Kommissionen har udstedt en meddelelse om statsstøttebegrebet, hvor fortolkningen af kriterierne uddybes. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_aid_en.html

B) På hvilke måder indebærer initiativet statsstøtte?

For at kunne gennemføre denne vurdering er der behov for en række mere præcise oplysninger, om den måde støtten ydes på.

Det indebærer en afdækning og vurdering af de empiriske fakta i sagen:

- Hvem (hvilken myndighed/institution) yder støtten?
- Hvad er formålet med støtten/den forventede effekt?
- Hvordan ydes støtten? (tilskud, rentelettet lån, garanti, skattebegunstigelse)
- Hvem er støttemodtager(e)?

- Hvilke omkostninger afholdes? (angives så præcist som muligt)
- Hvem afholder omkostningerne?
- Hvilke omkostninger vil der kunne ydes støtte til?
- Hvor meget støtte ydes i værdi/volume?
- Hvad er støtteintensiteten – dvs. støttens procentandel af de støtteberettigede omkostninger?
- Hvilken aktivitet gennemføres? (fx forskning, udvikling og innovation, iværksætterfremme, konsulentbistand til SMV, finansiering af vedvarende energi og/eller miljøbeskyttelse, uddannelse, beskæftigelsesfremme, risikovillig kapital, redning og restrukturering af kriseramte virksomheder m.v.)
- Hvordan finansieres aktiviteten?
- Er aktiviteten åben for alle på lige vilkår?
- Hvordan udvælges støttemodtager?
- Hvem opnår direkte/indirekte fordel af støtten? Hvad er tilskyndelseffekten – gennemføres aktiviteten kun, hvis der ydes støtte og i det relevante omfang (aktivitet, volumen, budget, fremrykket tidsplan)?
- Støtteperiodens længde?
- Hvem får ejendomsretten til resultaterne af aktiviteten, fx forskningsresultater – eller stilles resultaterne af aktiviteten åbent og offentligt til rådighed for alle på lige vilkår?

C) Vil støtten være forenelig med det indre marked?

Hvis de under punkt A kriterier for statsstøtte er opfyldt, vil ordningen skulle tilrettelægges således, at der enten ikke er tale om statsstøtte, dvs., at kriterierne for statsstøtte i TEUF art. 107 ikke opfyldes, eller ved at ordningen tilrettelægges, så den er forenelig med statsstøttere reglerne.

I den forbindelse skal det overvejes, om ordningen vil kunne gennemføres og rummes indenfor bestemmelserne i:

- 1. De minimis forordningen**
- 2. Den generelle gruppefritagelsesforordning**
- 3. Initiativet anmeldes til EU-Kommissionen**
(Overvej om det falder ind under nogle af retningslinjerne jf. nedenfor)

I den forbindelse skal man som myndighed, når man udarbejder en ordning være opmærksom på, at ordningen med fordel kan tilrettelægges, så den anvender de begreber, der er anvendt i EU kommissionens statsstøttere sakter, og i videst mulige omfang overholder bestemmelserne heri. Herudover skal man være opmærksom på, at der er en række formkrav og nogle faste procedurer, som skal være opfyldt i forbindelse med brugen af disse sakter. Man skal også være opmærksom på, at der ikke kan gives statsstøtte til eksportrelaterede aktiviteter eller støtte, der begunstiger indenlandske frem for importerede produkter.

Se yderligere information om samtlige statsstøtteretsakter, som ”Oftest stillede spørgsmål” og ”Impact assessment” på [Kommissionens hjemmeside](#).

Se [Kommissionens vejledning](#) til en virksomheds status som SMV, stor, eller koncernforbunden.

Her er de oftest anvendte retsakter;

[De minimis forordningen Nr. 1407/2013 af 18. december 2013](#)

De minimis-støtte er støtte, der af Europa-Kommissionen anses som støtte af en beskeden størrelse og med en begrænset konkurrenceforvridende effekt. Forordningen omfatter de fleste sektorer og udgør en selvstændig undtagelse til anmeldelsespligten i TEUF artikel 108, stk. 3. For myndigheder vil tildeling af støtte som de minimis støtte være en nem og let administrerbar tilgang. Anvendelse af de minimis forordningen egner sig til ordninger, hvor der tildeles mindre beløb.

Formkrav:

- Alle støttemodtagere skal oplyses af myndigheden om, at de modtager de minimis støtte (direkte henvisning til de minimis forordningen) og udfylde en de minimis erklæring.
- Støtten må maksimalt udgøre 200.000 EUR pr. virksomhed over en periode på tre regnskabsår. (andre tærskler i de minimis forordningerne for landbrug og for tjenesteydelser af særlig økonomisk interesse)
- Myndigheden skal følge kontrolprocedurerne i de minimis-forordningen inden støtten tildeles jf. forordningen art. 6, nr. 3. Myndigheden skal således være opmærksom på kumulation med anden de minimis støtte, som virksomheden evt. tidligere har modtaget indenfor de seneste 3 regnskabsår, fx fra en anden myndighed.
- Det er virksomheden eget ansvar at holde styr på, hvor meget de minimis støtte, den tidligere har modtaget.

[Den generelle gruppefritagelsesforordning](#)

Forordningen indeholder betingelser for, hvornår Kommissionen anser gennemsigtige støtteforanstaltninger som forenelige med det indre marked og derved undtaget fra anmeldelsespligten i TEUF artikel 108, stk. 3. De følgende kategorier er omfattet.

- Regionalstøtte
- Støtte til SMV'er
- Støtte til SMV'ers adgang til finansiering
- Støtte til forskning, udvikling og innovation
- Uddannelsesstøtte
- Støtte til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere
- Støtte til miljøbeskyttelse
- Støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af visse naturkatastrofer
- Social støtte til beboere i afsidesliggende områder til transportformål
- Støtte til bredbåndsinfrastruktur
- Støtte til kultur og bevarelse af kulturarv

- Støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter
- Støtte til lokal infrastruktur

Formkrav:

- Støtten kan iværksættes uden forudgående anmeldelse til Kommissionen. Kommissionens skal underrettes om ordningen i oplysningsformular i SANI-systemet indenfor 20 dage (Statsstøttesekretariatet opretter støttetildelende myndighed i SANI).
- Beskrivelsen af ordningen bør følge begreberne i den bestemmelse i gruppefritagelse, man ønsker at benytte. => Eksempel: er der miljøformål eller f.eks. eksperimentel udvikling, så skal bestemmelserne punktligt overholdes fx ved at bruge de ord, som står i disse bestemmelser i beskrivelsen af ordningen.

LANDBRUG OG FISKERI

Landbrugsstyrelsen er ressortmyndighed på disse retsakter. Landbrugsstyrelsen kan kontaktes på e-mail: jura@lbst.dk.

- [Forordning om de minimis støtte til landbrugssektoren](#)
- [Forordning om de minimis-støtte til fiskerisektoren](#)
- [Gruppefritagelsesforordning om statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion af landbrugsprodukter](#)
- [Gruppefritagelsesforordning om statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til landbrug og skovbrug for 2014-2020](#)
- [Retningslinjer for gennemgang af statsstøtte til fiskeri og akvakultur](#)

Retningslinjer og rammebestemmelser

Hvis myndigheden ikke kan tilrettelægge støtteordningen efter de minimis- eller gruppefritagelsesforordningen eller undtagelsesbestemmelserne i TEUF art. 107 vil støtten skulle anmeldes til Kommissionen i henhold til TEUF artikel 108, stk. 3. I den sammenhæng vil det være hensigtsmæssigt at anvende Kommissionens retningslinjer eller rammebestemmelser. De er udtryk for Kommissionens retspraksis, som lægges til grund ved vurdering af statsstøttesager og de tjener derfor som vejledning for myndigheder, når de skal tilrettelægge støtteordninger. Retningslinjer og rammebestemmelser minder meget om gruppefritagelsesforordningen, men indeholder højere tærskler.

HORISONTALE RETNINGSLINJER

- [Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2014-2020](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020](#)
- [Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer](#)

FILM, TV OG BREDBÅND

- [Meddelelse om statsstøtte til film og audiovisuelle værker](#)
- [Meddelelse om statsstøttereglernes anvendelse på public service radio- og tv-virksomhed](#)
- [Retningslinjer for anvendelse af statsstøttereglerne på bredbånd](#)

TRANSPORTSEKTOREN

- [Retningslinjer om statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til søtransportsektoren](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til jernbaneselskaber](#)
- [Kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked](#)

DET FINANSIELLE OMRÅDE, GARANTIER OG REDNING OG OMSTRUKTURERING

- [Meddelelse om statsstøttereglernes anvendelse fra 1. august 2013 på støtte til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen \(»Bankmeddelelsen«\)](#)
- [Kommissionens meddelelse om statsstøtte i form af garantier](#)

- [Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder](#)

KUL, STÅL OG SKIBSBYGNING

- [Rådets afgørelse om statsstøtte til fremme af lukning af miner, der ikke er konkurrencedygtige](#)
- [Meddelelse om støtte til redning og omstrukturering og støtte til lukning i stålindustrien](#)
- [Rammebestemmelser for statsstøtte til skibsbygning](#)

Anmeldelse/notifikation

Retningslinjer, rammebestemmelser og Tjenesteydelser af særlig økonomisk interesse:

- Skal afvente godkendelse af Kommissionen (6-18 måneder) før iværksættelse.
- Lav en udførlig beskrivelse ved anmeldelse. Jo flere spørgsmål Kommissionen skal vende tilbage med, jo længere tid tager processen.

Formkrav - SANI:

- Alle anmeldelser skal ske i SANI (State Aid Notification Interactive)
- Hertil anvendes en af de elektroniske standard-formularer, som er i systemet.
- SANI er et fortroligt indberetningssystem, hvor brugeren i den enkelte myndighed alene har adgang til de sager, man selv opretter i systemet, eller som er oprettet af den gruppe af sagsbehandlere, som man indgår i.
- Støtte anmeldt eller underrettet via systemet tildeles et midlertidigt nummer og herefter et officielt nummer (SA.xxx).
- Statsstøttesekretariatet i Erhvervsministeriet opretter brugere i systemet. Der kan rettes henvendelse til sekretariatet ved behov for oprettelse af en ny brugerprofil eller spørgsmål til en eksisterende brugerprofil.
- Efter du har oprettet en anmeldelse skal denne valideres af Den Danske Repræsentation i Bruxelles.
- Webstedet for SANI er: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/sani>.
- Brugervejledning til SANI findes i selve systemet, når man er oprettet som bruger.

Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

4 instrumenter:

- Myndighed kompenserer virksomhed for at udføre opgave af almen økonomisk interesse

Formkrav:

- Henvisning til reglerne i overdragelsesakt, som angiver kompensationsstørrelse.
- Medlemsstaten forpligtes til at føre kontrol.
- Virksomheden skal føre særskilte regnskaber for sine andre kommercielle aktiviteter.

Fritaget for anmeldelse:

- Virksomheder, hvor kompensationen ikke overstiger 15 mio. EUR om året.
- Betaling til hospitaler og alle sociale tjenesteydelser
- Betaling til transport af op til 300.000 passagerer årligt for luft- eller søtransport til og fra øer.
- Betaling til lufthavne og havne, der har under henholdsvis 1.000.000 og 300.000 passagerer årligt.

[Kommissionens forordning nr. 360/2012 af 25. april 2012 om de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse](#)

- Tærskel 500 000 EUR per virksomhed over 3 regnskabsår, som bliver ydet som kompensation for udøvelse af tjenesteydelser af særlig økonomisk interesse.

[Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse \(meddelt under nummer K\(2011\) 9380\)](#)**[Meddelelse fra kommissionen - Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste \(2011\)](#)****[Meddelelse fra kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse](#)****[Se vejledning om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse \(især sociale\)](#)**